

Előfizetési árak:

ostán vagy hához küldve:

Egész évre. 20.— kor.

Félévre . 10.— kor.

Negyedévre 5.— kor.

Egy hónapra 1.70 kor

Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KOZLÖNYE

Hirdetések díja:

Egy cm. területen-
ként 8 fillér.

Nyiltér és magán-
érdekű közlemények
soronkint 40 fillér.

Megjelenik
minden nap, az ün-
nepek és vasárnapok
kivételével.

Szerkesztőség: Kossuth-utca 13.

Íde küldendők a lap szellemi részét illető közlemények.

Felelős szerkesztő:

Dr. Orbán József.

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 13.

Előfizetés, hirdetés és magánérdekű közlemények felvétele.

A lelkiismeretes ellenzék.

Debreczen, decz. 13.

Senki sem fogja az ellenzék politikai feladatának tartani, hogy a kormány útjára rózsát hintsen, neki hozsánnát kiáltson és az életét lehetőleg zavartalanná és kellemessé tegye és azért csak nyitott ajtónak robant neki Kossuth Ferencz, midőn közvetlen a beruházási javaslat fölött való szavazás előtt pártja magatartását az ellenzés kötelessé-vel indokolta.

De az ellenőrzésnek — és ebben áll tulajdonképen az ellenzék feladata — nem kell, hogy mindig ellenzés legyen a következménye és ha nem épen a politikai bizalom kérdéséről van szó, még az általános választások előtt is nagyon jól el lehet gondolni, hogy a kisebbségnek a többséghez való viszonyára is egyszer nem illik rá ez a közmondás: „ha te balra mégy, akkor én jobbra megyek, de ha te mégy jobbra, akkor én balra térek.” Midőn nagy és sürgős, általános érdekek kielégítését követelik, nem szabad a politikai taktika törvényeit a dolog lényege fölé állítani. A beruházási javaslatokra vonatko-

zólag ehhez kellett volna alkalmazkodnia az ellenzéknek.

Kifogásai bizonynyal a legkevésbé sem voltak alkalmasak arra, hogy az ellenkező eljárást igazolják. Egyrészt kifogásolta az ellenzék, hogy a Széll-kormány ezeket a beruházásokat, melyeknek beése és czélszerűsége ellen semmit sem tudott mondani, épen oly időben teszi, midőn az ország nyomasztóbb gazdasági helyzetben van; másrészt aggasztónak találja, hogy ezek a kiadások, ha már mindenképen bele akarunk menni, nem történnek a költségvetés keretében.

Az első kifogás tarthatatlan volta már abból nyilvánvaló, hogy épen e beruházásokkal a pangó gazdasági vállalkozást kereskedelemben, iparban és építkezésben bátorítani és feljuttítani szándékoznak; a beruházások tehát szinte helyes gyógyszerek a gazdasági helyzet bajai ellen, persze, könnyebb lenne őket a gazdasági fellendülés idejében létesíteni, de tulajdonképeni értelemben: termelők, szükségesek és ezért sürgősek épen most.

Épen így állunk a második ellenvetéssel is. Miután a kormány

a beruházásokra szükséges tőkét a pénztári készletekből képes előlegezni, melyek a költségvetéssel többé nincsenek összekötetésben, épen ezért ezeket a kiadásokat nem is lenne szabad a költségvetésben előirányozni, mivel, mint az ellenzéknek is el kell ismernie, az oly óvatosan felállított folyó évi bevételi tételekben nem találtak volna megfelelő fedezetet és így deficittel kellett volna a költségvetést lezárni. Csak formai deficittel ugyan, de még ettől is óvakodni kell, nem szabad érzéketlennek lenni a szigoruan reális gazdálkodás pótolhatatlan előnyeire, nehogy lassanként megtanuljunk a valóságos deficittől való félelmet legyőzni.

Épen az a valóban aggasztó, a mit az ellenzék javasolt és Kossuth Ferencz hasonlata a korábbi olasz parlamenti gyakorlattal már azért is sántít, mert Olaszországban a beruházásokat, melyek által nyaktörő spekulációk és az építési szédelgés protegáltattak, kölcsönök felvétele által eszközölték. Kölcsönök pedig kamataik miatt okvetlen a folyó költségvetésbe tartoznak. De az állampénztárakban összegyűjtött fölös tőkére ez nem

TÁRCZA

Az aranyasszony.

(Vigjáték 3 felvonásban, írta Schönthau, magyarra átültette Makai Emil. — Először adatik december hó 14-én.)

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti tárczája. —
Írta: Omikron.

Oh bübajos lovagkor! A férfi és női erények ideális korszaka! A mikor a vitézi erényekben bővelkedő „főlelem és gáncsnélküli lovag“ egy jó karddal az oldalán hirnevet, rangot, vagyont szerezhett s ha öléklő csatákon s becsületért vívott párvíadókban avagy virtuos tornajátékokon megszerezte magának a vitézi hirnevet, holdfényes, esalogánydalos méla nyári éjszakákon leszállott a várkastély kertjébe s az imádott hölgy ablaka alá állva, lanttal a kezében zengte el szerelmes szívének édes keserveit!

Beh jólésik visszagondolni a mai kufár világból ezekre a szép időkre. Különösen nekünk magyaroknak, a kiket még gyilkos ellenségeink is „lovagias nemzet“ melléknevével ruháztak fel. A mikor az előttem fekvő szindarabot olvasom, szinte magam előtt látom a csótáros, bogláros harezi mé-

nen vágató kaczagányos daliát, látom az ablakon kikandikáló gyöngyös pártás szüzi hajadont s önkéntelenül felsóhajtva, hálát adok az Urnak, hogy én is magyarnak születtem. Persze, ebben az időben is akadtak olyan talmi lovagok, a kik költött hőstettek babérijával befurakodtak a nemes családokhoz s az ősi magyar vendégszeretetet kihasználva, éveken át élőködtek a meglepett nemesi házban, ahol végre mindenki szinte családtagnak tekinté a lovag urat.

Ilyen lovagokról mesél az „Aranyasszony“

Erdély aranykorában játszik a darab Nagy-Enyeden. A hős Bethlen Gábor fejedelem tartja bevonulását Enyedre s fogadására kicsődül a város apraja-nagyja. Ezek között van Éva asszony is, a kit azért is, mert a legszebb asszony Enyeden, azért is, mert ötvös műhely tulajdonosa, no meg mivel igen gazdag is: az egész város csak „aranyasszonynak“ nevez. Az ő házában élőködik lovag Znojemszky Loja, egy lengyel nemes ur. — Reggel beül az ötvös műhelybe, s tartja a legényeket mesével, nótával s minden mese, minden nóta után szalad a kis Gyuri inas egy meszelynyi borért. Ha Éva asszony a műhelybe téved, nemhogy haragudna, sőt még segít neki énekelni. Nem úgy az öreg

Borbála néni, a ház gazdasszonya, a ki ki nem állhatja az elősdi lovagot. De ez a lovag urat egy picit sem zavarja s egy jó alkalommal szép szóval körülözirgatja a vén házi macskát, eimeséli neki, hogy egy nagy társaságban hogy verekedett meg több lovaggal, a kik nem akarták elhinni, hogy Borbála még ifju s kíváncsan mutatós, amivel az ócska dorombot úgy lekenyerezi, hogy az maga hordja neki a legjobb bordahúst s a legkitünőbb mászlást.

Megtörtént azonban a fejedelem fogadtatása, mely alkalommal Éva asszony, mint a város legszebb asszonya nyujtotta az ünnepeit hős fejedelemnek a város hölgyei nevében a virágbokrétát. A tűzvérű fejedelem a szép asszonyt ajkon csókolja s meghívja az udvari ebédre. A hib, nagyravágyó Éva tulboldog, elmegy az ebédre, sőt ebéd után, sárga dominóba öltözve, beszökik az udvari álarozos bálba is, a hol a nemes, nemzetes és vitézlő főurak körülrajongják s tüzzel udvarolnak neki. Legjobban kivált közülök egy troubadournak öltözött czédrus termetű álarozos ifju, — mint maga mondá, gróf — a kinek forró vallomása megreszketeti a szép asszony szívét. Álmodozva, ábrándozva hazamegy s ott találja Agnes grófnőt, a ki egy aranytálat hozott kivésés czéljából, miután hallotta, hogy épen tegnapi

Karácsonyi és ujévi meglepetésekre alkalmas

rendkívül díszes dobozokban elhelyezett *****
Levélpapir-ujdonságok ****
Levelező-lap albumok ****
Emlékkönyvek *****

Karácsonyi alkalmi díszek, Üdvözlő kártyák, ***
Képes levelező-lapok ****
stb. stb. rendkívül nagy választékban érkeztek *******

„Csokonai“ papirkereskedésbe
Kossuth-utca 13. sz.

áll és miután az államnak nem szabad a fősvény örömeinek áldoznia, a ki minden boldogságát csak a birtoklás rögeszméjében, a pénz pusztá felhalmozásában találja, — feleslegeit közérdekben produktív célokra kell fordítania. Így jár el a Széll-kormány és ezért az ellenzéknek nem kellett volna a természet ellen való bűnnek tartania, egyszer a nem-mel elmaradni, mikor a kormánypárton csak azt a bizonynyal nem gyanus tételt állítják fel, hogy kétszer kettő az annyi, mint négy.

Magyar udvari tanácsosi czim adományozása. A hivatalos lap december 11. száma közli a magyar kir. udvari tanácsosi czim adományozását Láncey Leó, a budapesti kereskedelmi és iparkamara elnöke részére. A magyar udvari tanácsosi állás, illetve méltóság igen régi ugyan, de nem volt viselője, csak néhány óv óta es a magyar udvari tanácsosok száma ma is igen kicsiny. A magas kitüntetés, melyben Láncey imént részesült, széles körökben fogja a legelőkeltebb megelégedést kelteni, de sehol nem lesz az nagyobb, mint a kitüntetésnek választókezületében. Miskolczon, hol nagy érdemeit és képességeit már rég ismerik és méltányolják. A budapesti kereskedelmi és iparkamara elnöke érdemeinek elismerése pedig elégtel Magyarországon egész kereskedői és iparos világa részére.

Állampénztári kimutatás. Lukács László pénzügyminiszter imént tette közzé a kimutatást az állampénztárak kezeléséről a f. év harmadik negyedében. A bevételek 274,083,844 korona 94 fillért tesznek, vagyis 1,643,797 korona 13 fillérral kevesebbet, mint a mult év hasonló időszakában; míg a kiadások 266,085,582 korona 84 fillért, 1,787,884 korona 73 fillérral többet tettek ki, úgy hogy a mérleg 3,431,681 korona 86 fillérral kedvezőtlenebb. De elhamarkodott lenne és helytelen ezekből a számok-

ból azt következtetni, hogy az állami pénzügyek rosszabbodtak volna. A kedvezőtlen mérleg csak számvitelszerű, nem pedig tényleges. Így pl. a fogyasztási és italadónál 2,208,894 korona visszaesést találunk, melynek magyarázata abban van, hogy a harmadik évnegyed utolsó napja vasárnapra esett s így a hitelezett adók csak október 1-én fizetettek be, minek folytán már a negyedik évnegyed javára esnek és tényleg ezek az adók a f. év október havában 2,459,663 koronával nagyobbak, mint mult évi októberben voltak. Az állami gyáraknál a visszaesésnek az a magyarázata, hogy a nagyobb szállítások még nem bonyolítottak le. Hasonló okok voltak más visszaeséseknél is. A több kiadásoknál a 3,880,085 korona a kvótaemelés következménye, míg a többi lényeges több kiadások későbbi több bevételeket fognak eredményezni, vagy pedig csak változott elszámolás okozta őket s így az évi mérleget nem fogják befolyásolni. Örvedetes az, hogy egyes bevételi tételek igen lényeges emelkedéseket mutatnak fel. Így az államvasutaknál 4 millió, a dohányjövédéknél 785,903, az állami erdőknél 457,664, a fénykohászatnál 635,054, a bélyegnél 214,117 koronát tettek a több bevételek. A III. évnegyed kimutatása tehát újabb bizonyítéka annak, hogy a kormány sikerrel fáradozik az államháztartásban a rend fenntartásán és e mellett az ország gazdasági és kulturális érdekeinek előmozdításán, miért az érdem nagyrésze kitűnő kincstárnokunkat illeti.

Társadalmi betegség.

Debreczen, december 13.

Azt képzelik, hogy a czimkórság, mely soha sem volt oly virágzásban, mint manapság, csak egy kis „gyöngegség”.

Pedig ez nagy tévedés.

A czimkórság ragályos betegség, kiszámíthatatlan károkat okozó epidémia, melynek naponta vannak halálesetei. Igenis, halálesetei, még pedig a czimkórsággal járó fényűzés öngyilkosai.

A mai devalvált világban, midőn minden fölösleges pénz a párisi világkiállításra vándorolt, midőn a kínai háboru hadihajói és expedícióinak ára fölemészti Németország kölcsönadható tőkéit; ma, midőn az angol bankban is három és fél perczentes a pénz és az angol-bur hadjárat csak a csehországi gyászszövet gyárosokat árasztotta el pénzzel, a nagymérvű gyászszövetek miatt; tehát a mai pénztelen világban minden embernek összebb kell huznia gyékényeit.

Mégis mit tapasztalunk? Azt, hogy adósságot adósságra halmozva adja át magát a középosztály nagyrésze a czimkórság és a vele járó fényűzés betegségének.

Egyáltalán nem akad itt ebben az országban józan ember, ki profétaszzerű hangon megmondja a középosztály romlásba induló nagyrészének: Megállj! Vesztedbe indulsz!

Hiszen Egyiptomban megjövendőteltette a fáraó magának a hét bő esztendő után a hét sovány esztendőt, hogy népét a takarékosagra és arra az esetre is ráerősítse, ha nem lesz kenyere.

Mi nálunk senki sem gondol a holnap-pal. Csak a „ma”, a mai nap élvezetével, törődik s él, a véletlenre bizva a jövőt. De hogyan is aggódnék itt ez a kegyelmes méltóságos, nagyságos ország! Itt, hol oly nagy a személyes góg, hogy per „te kegyelmes uram”, „tedd meg”, — beállíthat mindenki a miniszterekhez. Itt, a czimkórság eme modern Spanyolországában, hol annyi a méltóságos ur, hogy nemsokára ezeknek vagyontalanul maradt és nyugdíjból kivé- nült gyermekei részben a szegények házába kerülhetnek.

A czimkórság maniaszerű járvány hazánkban, mert itt ki-ki boldog, ha egy fokkal magasabbra titulálhatja ismerősét, a „tekintetet” „nagyságossá”, a „nagyságost” „méltóságossá” fokozza. Itt senki sem mon-

fogadott Éva asszony egy új ötös legényt, a ki hir szerint Rómat is megjárta, a hol szobrászatot tanult. Éva asszony hivatja az új legényt, Pétert, a ki elmondja, hogy azért lett szobrászból aranyvésővé, mert dícsőség helyett élni kell. Éva asszony ábrándozva emlegeti az álarcos mulatságot, s beszédközben kisül, hogy Péter urfi — a ki magyar nemes fiu — egy barátja révén szinte ott volt az álarcos bálon, sőt hogy épen ő volt a szerelmes troubadour. A hiu Éva irul-pirul, rösteli, hogy grófnak vélt udvarlója csak ötös legény, haragjában kiadja az utját, de az ébredő szerelem nem engedi ily szigorúnak lenni s egy próbahétre mégis megtartja.

Eközben Znojemszky lovag ur Borbála némi hajlandóságából eszik-iszik s midőn javában szürsölgetné a tüzes szomorodnit, bejelentik gróf Gerlevárit. A nemes gróf épen olyan élősdi, mint Znojemszky, sőt kebelbarátja neki, a kivel — midőn egyszer már másutt találkoztak — megegyeztek, hogy bármelyikük vagyona tesz szert, a másikkal megosztozik. A nemes gróf most — uzsorása, Áron kegyelméből — gyönyörűen ki van öltözködve, hogy mint gazdag gróf, valami jó házasságra léphessen. A lovag menten felajánlja neki Évát, igérve, hogy segélyre lesz a dolognyélbe ütésénél. A gróf aztán tüzesen udvarol is, a mit a nagyravágyó Éva igen jó néven vesz, de vallomást soha sem tehet, mert — a szintén szerelmes — Péter urfi mindig megzavarja. A lovag ezért Pétert kérdőre vonja, de az játsza az ártatlant, sőt megigéri, hogy a gróf segítségére lesz a szép asszony elnyerésében. Megegyeznek, hogy este szerenádot adnak Évának s mivel a kappanhangu Gerlevári énekelni épen nem tud, a széphanagu Péter

a bokor mögé bujva fog énekelni, míg a gróf az ablak alatt állva marquirozni fog csak. A dolog pompásan sikerül. Éva tulboldog. Gerlevári másnapra jelzi a megkérést, ámbár szörnyen fél, mert már 12 helyen kapott kosarat és sejtji, hogy ez lesz a 13-ik. Levelet ír Péternek, hogy ma 11 órakor ismét szerenádot adnak s azzal megy fel Évához, s midőn már épen meg akarja — az őt szinte biztató — Évát kérni, megzendül a kertben a dal, épen akkor, mikor a gróf az esti énekével dicsekszik. Éva bámul, majd haragosan kérdi, ki énekel alant? A gróf dadog s mondja: Znojemszky lovag. Még tart az ének, mikor a lovag belép, Borbála a nyomában s az megmondja, hogy Péter énekel. Éva haragosan felhívja Pétert, aki felmutatja a levelet s elmondja, hogy abban az volt, hogy a szerenádot 11 órakor lesz, ő tehát pontban 11 órakor elkezdett énekelni. A levélben persze nem volt, hogy este 11 órakor. Gerlevári elrohan. Éva dühös Péterre, a ki sejtji, érzi, hogy Éva őt — habár öntudatlanul is — szereti, de ő úgy mutatja, hogy csak játszik Évával.

Este van. Péter a műhelyben dolgozik. Épen jeggyűrűt csinál. Kétségbeesetten ront be hozzá Znojemszky s könyörög neki, hogy segítsen rajta. Egyszer ugyanis szomjuságában egy kis boritalért megcsókolta Borbála nénit s az agg szüz azóta üldözi, hogy vegye el feleségül. Péter megigéri s az ép vacsoráját hozó Borbálának elmeséli, hogy a lovag a Johannita-rend lovagja s mint ilyennek, nőt megcsókolni, annál kevésbé elvenni nem szabad. Borbála elájul, a lovag menekül. De jön helyette gróf Gerlevári, még pedig elkényszeredett állapotban. Nyögve panasolja el, hogy miután Éva is kosarat adott neki, Áron elvette a lovát és szép ruhákat,

s ime rongyos csatlós ruhába öltöztette, s nem segít tovább rajta, ha csak a leányát, a vén Czilit el nem veszi. Egyben nagy möhön nekiesik Péter vacsorájának s javában habzsolja, mikor egyszer betoppan Éva s bárhogy bujkál is, meglátja őt nevenséges helyzetében. Éva, — a kit ugyis lázongó szerelme készített a műhelybe jönni — teljesen kiábrándult nagyravágyásából s a belépő Péter keblére borulva, örök szerelmet esküsznek egymásnak.

Ime, ez rövid meséje a darabnak. De ez az egyszerű, szinte naiv történetke oly sok jóízű epizód jelenéssel van megtoldva, alakjai egytől-egyig annyira hus és vérből valók s az egészet oly üde, illatos, egészséges levegő lengi körül, hogy az embernek szinte jólesik a sok caviarszerű francia — vigjátéknak keresztelt — helyzet-bohózat után ezeknek a törülmetszett tipikus magyar alakoknak egyszerű és mégis zamatatos beszélgetése.

A nyelvete legszebb azok között a színművek között, melyek az utolsó tíz évben napvilágot láttak. Elejétől végig vers, csengő-bongó rimekkel, sok helyt szinte zengő alliterációkkal. Makai Emil verselése, a mai ifju gárda legjelesebbje. Egyesíti magában a mi szép nyelvünk összes bübáját.

A hogy szintársulatunkat ismerem s a hogy a darab ki van osztva: Éva — Fáy Flóra, Ágnes — Tanayné, Borbála — Kiss Irén, Gyuszi — Szabó Irma, Znojemszky — Nagy Gyula, Gerlevári — Tanay, Péter — Odry, Balázs — Szathmári, — biztosra veszem, hogy a remek vigjáték hozzá méltó előadásban is fog színre kerülni.

daná a közigazgatási hivatalnokoknak a valódi czimét, de a szolgabíró főszolgabírónak, a jegyzőt főjegyzőnek, a postamestert főpostamesternek, az igazgatót főigazgatónak ezimezi. Azt, hogy ezzel a miniszteri kinevezés nélkül való előléptetéssel hizeleg az illetőnek, tudja, mert derült mosolygás közt utasítja rendre mindenki, ha magasabb czimzéssel illetik, a helyett, hogy felháborodnia.

És, kérem, a mit a férfiak üznek merő udvariasságból, a czimkórság első stádiumában, azt követik a hölgyek, de mint minden gyöngébb szervezetű lény, lázasabb tünetekkel. Ugyan kérem, kinek van ma Magyarországon a fővárosban tekintetes asszony felesége? Az ujjamon elszámálhatnám.

Ma minden nő nagyságos asszony, ha két szobája van és cselédjét kifizetheti. — Nagyságos asszony a kir. táblai bíróné ép úgy, mint az a fodrásznő, ki délelőtti, órákig való futkosás után, az asztalához ülve, szidja lusta cselédjét.

S a cseléd ennek is azt feleli: „ha nem tetszik a nagyságának, elmehetek“, mintha az osztálytanácsosnál szolgálna.

Nagyságos asszony a cipész neje, ha három legénynyel bíró üzlete van az urának, mert férje már nem suszter-majszter, hanem princzipális a cipőgyárnak. — Ma cipőgyár lehet, kérem, egy hatméteres boltban is.

Csak a patikát vegyük, hol kétféle expedíció van. Egyszerű és elegáns: Ha a cseléd azt mondja: a méltósága beteg, — a gyógyszerész aranykatulyát, selyemkötést és másforma üveget vesz elő; a kenőcs-orvosságot világért sem adja fadobozban, de elegáns porcellánban s így drágább lesz.

A „nagyságos asszony“-nak a kofa is drágábban számít és a nagyságos asszony nem mehet egy III-ad emeleti színházjeggyel az előadásra, bárha baromfikereskedő is. Miért nem vesszük át a francziától ez egyszerű megszólításokat: Uram, Asszonyom, Kiasszonyom? Hozzátehetjük aztán a rangot is, mint a franczia, mint a németek is, ilyenformán: „gróf uram“, „tanácsos uram“, „titkár ur“, „miniszter ur“. És szokjunk le a tisztelendő ur helyett főtisztelendőt, az igazgató elé a főczimet oda-tenni. Miért akarunk mi főtítkárok, főrendezők és főpénztárosok lenni, mikor nincs is pénzünk. Nincs és még kölcsön sem kapunk!

— Mach Dich gross! — mondja a német azokról, a kik felfuvalkodottságukban magasbra törnek, mint a hová valók és én is azt szeretném lefesteni, hány asszony „nagyságos“ titulája, nagyságos barátsága, jourja és nagyságos toalettje vitte a szerencsétlen eladósodott férjét a börtönbe vagy a halálba.

A „tekintetes“ czim, az oly puritán. Diplomás emberek czime. Legyen az akár kereskedelmi, akadémiai, akár doktori diploma, a tekintetes dukál neki, mert tudása vivta ki neki e tekintélyt. És ezt a czimet restellenek a mi kedves magyar asszonyaink?

A tekintetes asszony sárcezipőben is elmehet a piacra, vizitbe és templomba; a nagyságosok már kocsin robognak, ha van kocsi pénzük, mert így illik.

Ma a gépirónő is „nagyságos“ és nagyságos a „masamód“-leánytól elkezdve, fölfelé

minden leány, mióta a dohánygyári és a cselédleányok; kisasszonyok!

Kérünk tehát ebben a pénztelen világban egy paragrafust arra nézve, hogy mivel büntetendő az illető férfiú, nő vagy leány, ki rangján felüli czimzés követel?

Arról persze nem tehet, ha imádója azt is mondja neki: királynőm! királynője lelkemnek! Sőt istennőjévé is kinevezi, de itt lenn, a prózai világban, ne vezessük egymást félre. Ne csufoltassuk ki hölgyeinket, kik hiszen mind onnét eredtek, ahonnét nemzetes asszonyaink!

Olecsóbb lesz még a háztartása is mindogyiknek, ha kisebb urat mutat, mint a minő! Tanítónő ma már ugy sem lehet hosszú időnkig egy uri kisasszony sem, így tehát jó lesz a házi dologgul foglalkozniok. A kisasszony főzhet is, a tekintetes asszonyok főzni szoktak; és én fogadást ajánlok, ha a mi nőink visszatérnek „jour“ helyett a konyhába, nem marad a leányuk pártában.

B. Gy.

ORSZÁGGYÜLÉS.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, december 12.

A Népszava munkáslap keményen megtámadta a képviselőház inkompatibilitási bizottságát. Megvádolta azzal, hogy az állásukat anyagi előnyökre kihasználó képviselőket pártolja, a sápokban a bizottság maga is részesül. Az ügyészség szükségesnek látta a közbelépést és engedelmet kért a Háztól, hogy az újság ellen sajtópert indítson. A Ház jogi tanácsadója, az igazságügyi bizottság, a pör megindítását szükségesnek ítélte és Veszter Imre előadó beigazolta, hogy a rágalmazás vagy legalább a becsületsértés tényállása nyilvánvaló. Ellenkező nézetet vallott Visontai Soma, aki különvéleményt terjesztett a képviselőház elé, melyben azt javasolja, hogy a Ház a pör megindításától álljon el.

Az első szó Veszter Imrét, a bizottság előadóját illette. Röviden beszélt, az elmékhez szólott, jogi érvekkel harszott.

A második szónok Visontai Soma, különvéleményét indokolta mérsékelt szerencsével. Azzal argumentált, hogy a képviselőházhoz, az ország e legillusztrisabb testületéhez nem méltó, hogy filozófikus nyugalomban egy ilyen cikk megzavarja.

Széll Kálmán miniszterelnök rövid nyilatkozatot tett. Általános tetszés közepett azt jelentette ki, hogy ebben a kérdésben a kormány állást nem foglal sem pro, sem kontra. Itéljen a Ház, amint jónak látja.

A tulajdonképeni harez csak most kezdődött meg Rakovszky István éles támadásával.

Elpanaszolta, hogy Magyarországon minden államférfiúnak a bank a bölesője, a bank a koporsója. Az állami szubvenziót élvező Adriánál minisztercsemetéket díjaznak, a Paragon-vállalatnak, a Waggon-kölcsönző intézetnek szerződése van az állammal, mégis ül az igazgatóságban képviselő, a kire a bizottság nyugodtan kimondja, hogy nem inkompatibilis. Támadta a miniszterelnököt, aki a visszaéléseket nem akarja vagy nem tudja megszüntetni, a mivel a pártkörüli paktumot és ezzel az ellenzéknek adott szavát szegte meg Rakovszky nézete szerint. Végezetül kijelentette, hogy a Népszava ezikkét igaznak vallja és helyesli.

Ennek dacára azonban az igazságügyi bizottság indítványához hozzájárul.

— Had! indítsák meg ezt a pört. Jelenjenek meg az üzérkedő urak ott az esküdtszék előtt és igazolják be, ha tudják, a maguk igazát! Szívemből fogok örülni, ha a Népszavát felmentik!

A támadásra elsőnek Széll Kálmán miniszterelnök reflektált, önérzettel hangoztatta, hogy őt szószegéssel senki se vádol-

hatja. A mit ő ígért, azt megtartotta eddig is és megtartja ezután is mindenkor.

Azt azonban már a paktum tárgyalások alkalmával megmondotta, hogy az okmányba felvett kérdéseken túl magának előírni mit sem enged meg. Azokon kívül, a mik abban a paktumos okmányban foglaltak, soha semmi más dologban nem kötött paktumot.

Az ellenzéken zugás kelt. Polónyi Géza, meg Rakovszky István zajongtak.

— Nem áll! Nem áll!

— Én mondom, hogy nem áll! — kiáltott Polónyi. — Személyi kötelezettségeket vállalt!

— Tagadom! — felelt a miniszterelnök. — Tessék bizonyítani!

— Igaza van, én nem tudok egyről sem! — szólt bele Bartha Miklós, a ki mint megbízott, szintén részt vett a tárgyalásokon.

Végezetül utalt a miniszterelnök arra a közismert ígéretére, hogy az inkompatibilitási törvényjavaslatot még ez elé az országgyűlés elé hozza.

Apáthy Péter, az összeférhetetlenség bizottság elnöke, a bizottság megbízhatóságát védelmezte. Nagy tetszés mellett hangoztatta, hogy ez a bizottság, ép úgy, mint más bíróság, megkövetelheti, hogy ítéleteit tiszteljenben tartsák.

Rövid szünet után Olay Lajos kért szót. Általános társalgás közben beszélt s azzal érvelt, hogy ha Ugron Gábor büntetlenül állíthatta itt a Házban, hogy egy bíráló bizottság tagjai hamis esküt tettek, a Népszavának is joga volt megírni ezikkét.

Igen érdekes volt a következő szónoknak, Gajári Ödönnek állásfoglalása. Hangoztatta, hogy a Népszava csak visszhangja azoknak, amiket itt a Házban elmondtak, a bírálat joga pedig talán még fokozottabb mértékben illeti meg a sajtót, mint a képviselőket. A sajtószabadság tiszteletében épen ezért ellene fog szavazni a sajtóper megindításának.

Nagy tetszés mellett hangsúlyozta azután Gajári, hogy valóban szükséges már tiszta helyzetet teremteni az által, hogy a képviselőház világosan megjelölje, mit tart inkompatibilisnek és mit nem. Kell, hogy véget érjen ez a hajszá, mely csak arra jó, hogy egyeseket diffamáljon a közvélemény szemében.

Rakovszky István igen élénken tiltakozott az ellen, hogy ő személyeket óhajtani diffamálni, ennek előrebocsátása után pedig éles támadást intézett Gajári Odön ellen, a miért a monopóliumot izzó dinamit-gyár és az Athenaeum r. t. igazgatóságának tagja s állítólag ennek a vállalatnak érdekében a pénzügyi bizottságban fel is szólalt.

— Népképviselő kell ide! — sóhajtott Molnár Jenő, Szenté város képviselője.

— No, erről a képviselő urnak nincs oka sokat beszélni! — ripoztolt Gajári.

Molnár Jenő személyes kérdésben kért szót.

— Én tudom, mire céloz a képviselő ur! — kezdte nagy derűltég közepett. — En beszélhetek népképviselőről, mert engem nem zsandárokkal választottak meg!

— Simán ment! — enyelget Olay a szentesi bizalom letéteményesével.

— Inkább Simával, mint a Bánffy hatalmával! — vágott vissza nagy haraggal Molnár János, a néppárt tapsai közepett. Azután azzal támadt Gajárinak, hogy épen ő az, a kinek nincs joga népképviselőnek tartani magát, mert minden felszólalását két-három fegyveres affér követte.

Gajári Odön újból szólásra állott fel.

— Távol állott tőlem — ugymonn — Molnár urat személyesen sérteni. Ha még is megsértetem, akaratom ellenére is, bocsánatot kérek tőle ezennel.

A Ház esendesen mosolygott a galamb-lelkű Gajári Odön szelid szavain.

Polónyi Géza szólott meg, mire az elnök a vitát bezárta.

Visontai Soma záróbeszédet mon

dott még, mire két óra felé eljutottak oda, hogy a kérdést szavazással döntsék el.

Tallian elnök bejelentette, hogy az ellenzék névszerinti szavazást kért. Nyomban el is rendelte. A szavazás szokatlan érdeklődés mellett folyt le. Az U betűnél kezdtek. Az első szavazó Ugron Gábor volt. A sajtópör megindítása ellen szavazott. A pör megindítása mellett elsőnek Veszter Imre előadó adta le szavazatát. A kormány tagjai a miniszterelnök nyilatkozatának megfelelőleg tartózkodtak a szavazástól, a többség tagjai pedig részben igen-nel, részben nem-mel szavaztak. A sajtópör megindítása mellett szavazott Szilágyi Dezső is.

Közel három óra volt, mire a szavazás véget ért. Az eredmény a következő:

A pör megindítása mellett szavazott 81, megindítása ellen pedig 49 képviselő. Ennek megfelelőleg a Ház 32 többséggel úgy határozott, hogy az ügyészségnek a Népszava ellen való sajtópör megindításához a főhatalmazást megadja.

Holnap az indemnitást tárgyalják.

Ifjuság.

Személyek:

Moutonnet ur, 70 éves, tőkepezés.
Moutonnetné, 65 éves, a felesége.

ELSŐ JELENET.

Moutonneték szalonja; a vagyoniukhoz képest nagyon szerény butorzat. Délután két óra. Moutonnet a kályha előtt ül egy karos-székben s alszik, mert erre okvetlenül szüksége van neki minden reggeli után. A felesége az asztalnál ül és regényt olvas.

Nem lehet hallani semmit, csak a falóra ketyegését s Moutonnet hortyogását.

Egyszerre csak megszűnik a hortyogás és Moutonnet kinyitja a szemét; nagyot ásít és nyújtózkodik; így szokott mindig fölbredni.

Moutonnetné (abba hagyja az olvasást, leteszi a pápaszemét s a férjére tekint): Remélem, jól aludtál, öregem?

Moutonnet (megint ásít): Igen. S nagy szükségem volt erre az alváásra, mert nagyon bőséges volt a reggeli.

Moutonnetné: Persze, galambom, a nevednapja van s olyan ételeket készítettem, a minőket szeretsz.

Moutonnet: Hát estére mi lesz?

Moutonnetné: Estére? Épen erről akartam beszélni...

Moutonnet: Te, fogadjunk, hogy kitalálom. Ugy-e, rák lesz estére?

Moutonnetné: Nem találd ki, öregem; most nem az ennivalóról akarok beszélni, noha te mindig csak erre gondolsz!

Moutonnet: Hát ugyan mit akarsz?

Moutonnetné: Mindjárt megmondom, de előbb ígérd meg, hogy már előre is beleegyezel.

Moutonnet: Ohó! Előre semmibe se egyezem bele. Talán színházba akarsz menni?

Moutonnetné: Igen, de ez még nem minden! Tudod-e, öregem, hogy ma van a nevednapja?

Moutonnet: Tudom.

Moutonnetné: Már pedig ezt a napot fényesen meg kell ünnepelni! Mulatnunk kell!

Moutonnet: Micsoda? Mulatni? Ugyan ne bomolj!

Moutonnetné: Ó, én nem kívánok sokat, csak ennyit: szépen felöltözünk, vendéglőben ebédelünk, aztán színházba megyünk, aztán jól fog esni egy kis souper s végül hazajövünk és lefekszünk.

Moutonnet: Ugyan mire való ez? Sokba kerül s még bele is fáradunk, s mi korunkhoz már nem illik a mulatás.

Moutonnetné: Ugy beszélsz, mintha már száz évesek volnánk! Én épen azt akarom, hogy ezen az egy napon legalább fiatalnak képzeljük magunkat! Fogadom, hogy ha szépen felöltözünk: legalább harmincz évvel fiatalabbnak látszunk!

Moutonnet: No jól van, nem bánom — a kedvedért.

MÁSODIK JELENET.

Moutonneték hálósobájában. Híven megtartották az előre megállapított programot s éjjel után két órakor mentek haza. A székekre szépen ki vannak terítve az ünneplő ruhák; a gyertyát még nem oltották el.

Moutonnetné: Nos, kedvesem, megbántad, hogy rám hallgattál? Én szerintem a mai est nagyszerű volt!

Moutonnet: Pompás!

Moutonnetné: Jó ebéd, nagyszerű előadás, kitünő souper!

Moutonnet: Egészen el vagyok ragadtatva tőle, tyukocskám!

Moutonnetné: S mit szólsz a ruhámhoz?

Moutonnet: Imádásraméltó voltál!

Moutonnetné: Te még legfőlegb negyven évesnek látszotál! Szinte azt képzeltem, hogy még új házasok vagyunk.

Moutonnet: Én is, ezicizám!

Moutonnetné: S az a sok felfuvalkodott ur, a ki körülöttünk ült a hölgyeivel, bizony nem mind látszott olyan fiatalnak, mint mi.

Moutonnet: Én is azt hiszem... Sőt velem valami furcsa dolog is történt... Olyan furcsa és olyan bolond dolog, hogy szinte el se merem mondani...

Moutonnetné: No mi az? Csak mond el egész bátran!

Moutonnet: Nos, egy kis kalandom is akadt...

Moutonnetné: Ugyan! Talán csak nem vetett rád szemet valami hölgy?

Moutonnet: De igen... Emlékszel még rá, hogy a souper után kimentem, hogy megmossam kezeimet?

Moutonnetné: Igen, emlékszem.

Moutonnet: Képzeld csak, az a magas barna hölgy, a ki a szomszéd asztalnál ült, utánnam jött s rendez-vous-t adott holnapra.

Moutonnetné: Csakugyan emlékszem rá, hogy ugyanakkor ment ki, a mikor te... S tudod, mit mondott annak a sárga ruhás hölgynek, a ki mellette ült az asztalnál? Szegény öregem, most már kétségtelen, hogy rólad beszélt...

Moutonnet: Mit mondott?

Moutonnetné: Azt mondta, hogy: „Jó üzletet csináltam, rendez-vous-t adtam egy öreg embernek, a ki bizonyosan nagyon jól fizet, mert borzasztóan rut az arca...”

Moutonnet: Ó a szemtelen! Ezt mondta? ... S tudod, hogy nekem mit mondott, mikor velem beszéltem?

Moutonnetné: No mit?

Moutonnet: Azt mondta, hogy: „tudod, nagyszerűen fogsz mulatni! Ez a változás jól fog esni neked, mert ugyancsak megunhattad már azt a vén boszorkányt, a ki ott ül veled az asztalnál!”

Trébia.

SZÍNHÁZ.

Szegény Jonathán. Milőcker-estje volt tegnap este ismét a közönségnek és e név már maga elég arra, hogy jó előadásról referáljunk. Bájos, andalító áriák teszik kedvessé a különben naiv szöveget, Milőcker mesteri kezének egy-egy zseniális alkotásai.

Bödi Ella most is bebizonyította, hogy operettekben is kiválóan megállja helyét. Ugy játéka, mint énekszámái nagy tetszésre találtak. Perényi kedves, pajzán Molly volt és sürű tapsban volt része. Szép virágcsokrot is kapott. Karaes, az amerikai milliomos szerepében tudása teljes erejével játszott és csengő tenorját gyakran megtapsolták. Környey Jonathán szerepében fejtett ki teljes igyekezetet s ha ez nem sikerült neki úgy, mint remélni lehetett, annak oka az, mert e naturbursch szerep nem való az ő egyéniségéhez. Sziklay az impresszárió szerepében a szokott jó volt. A keretbe jól illeszkedtek bele Bartha, Pataky, Péchy László és Cserényi Adél is.

A veszélyeztetett közbiztonság.

Debreczen, december 13.

A rablótámadások éjre-éjre ismétlődnek. Tegnapelőtt este a Nyomtató-utezán Tóth József vőfélynéket vetettek hurkot a nyakába és tánczoltatták meg akarata ellenére. Ez a mulatság Tóth Józsefnek 37 koronájába, órájába és gyűrűjébe került, melyet a lazarónik esendes lelki nyugalommal elkezelték tőle.

Ez újabb eset indit bennünket az alábbi refleksiókra:

A városnak van 120--130 rendőre, a kik száz különböző helyen laknak a városban. Nagyobb részének felesége, gyermeke van. Ott is lehetne nekik érdeklődni, hogy nem lakik-e közrel hozzáuk valami gyanus egyéniség. Ne csak akk lenne rendőr a rendőr, mikor poszton áll, hanem mikor otthonában van is, érdeklődnék e dolog iránt. Ne olyan legyen, mint az ébresztő óra, mely csak akkor berreg, ha rendelt ideje elérkezik. Különbben az egyes esetekből kár oly nagy dolgot kovácsolni, hiszen más városokban is történt és történnek ilyen esetek, a nélkül, hogy veszett híreket költenék a közbiztonságnak. A szomszédságunkban levő nagyobb városban is történtek ilyen hurokvetések, sőt nagy raffineriával végrehajtott különféle büntettek. Nevezetesen Nagyváradon a 80-as évek elején szintén működtek ilyen hurokkal dolgozó csavargók, a kik épen úgy, mint most Debreczenben történik, lesből törtek áldozatukra s hurkot vetettek nyakába.

De még ennél is vakmerőbb büncselekményt követtek el egyizben. Két ember éjnek idején bement egy váradai lisztkereskedő lakására. Elvitték onnan a bolt és a vasszekekrény kulcsát. Az egyik őrizte a családot, a másik meg a kulcsokkal a bolthoz ment, odahívta az egyik éjjeli őrt és azon ürügy alatt, hogy ő az ott felejtett orvosságot akarja néniének kivenni a boltból, ráparancsolt az őrré, hogy vigyázzon addig a bolt előtt, míg ő benn lesz, nehogy valaki megtámadja. Az őr abban a hiszemben, hogy az üzlettulajdonos sógorával van dolga, hűségesen őrködött az ajtó előtt, még a tettes a vasszekekrényt tartalmától megszabadította.

Mikor aztán elvégezte a pénztakarítást, kijött a boltból, bezárta az ajtót és odaadta a kulcsot egy forinttal együtt az őrnek e szavakkal:

— Legyen magánál ez a kulcs és vigyázzon a boltra, mert énnekem sietnem kell az orvoshoz és mig oda leszek, lehet, hogy a cseléd eljő az orvosságért, mert én nem találtam reá.

Az őr elfogadta a kulcsot, zsebetette az őrködési díjat és mint szavatartó emberhez illik, reggelig őrzötte a boltot.

Ezalatt a lisztkereskedőnél maradt czinkostárs hajmeresztő mesékkal riasztgatta a kereskedőt. Mikor aztán gondolta, hogy társa már elvégezte jövedelmező operációját, ő is eltávozott és azóta is bottal ütök a nyomukat. Soha senki sem tudott nyomukra jönni, pedig még csak korommal sem festették be magukat.

Ez esemény után az ujságok neki rontottak az akkori főkapitánynak, aki, — miután felsőbb helyről szabadalmakkal és bő pénzzel lett ellátva a főkapitányi kivatal, katona őrzőket vett igénybe és pedig olyanformán, hogy minden napra százhatvan embert kapott, kik közül nyolczvan ember délután öt órától éjjelig: nyolczvan pedig éjjeltől reggel két óráig négyes csoportokba osztva egy rendőr vezetése mellett nemesak a város belterületét; hanem a hegysegeket és a Volg-erdőt is beportyázták.

A portyázás ideje alatt a hivatalban négy hivatalnok jegyzőkönyvezett, a bekísért egyéneket rögtön kihallgatták, esetleg lakásukra kísértették és a benmaradtakat, a munkanélkülieket halomszámra tolonczolták ki a városból, honnan egyszersmindenkora kitiltották. Ilyen rendszer mellett egy pár

hét alatt nemesak helyreállították a vagyonbiztonságot, hanem annyira ki lett pusztítva Nagyvárad a csavargóktól, gyanus egyénektől és kvártélyban tartózkodó foglakoás nélküli férfi- és nőcseledek, munkakerülők és fechtolásból élő embersöpredéktől, mint a fegyház, mikor lakóit egyszerre szabdaon bocsátják.

Az erre utalt összeget arra használta fel a főkapitány, hogy azoknak a rendőröknek, akik egy egy gyanu alatt álló, bujkálva élőködő elítelt csavargót bekísértek, jutalomdíjat adott és ily módon a rendőr sem volt kénytelen saját zsebéből kosztolni magát a rendkívüli szolgálat idején, mert ennek, ha ügyes volt, megkapta jutalmát.

Ez eljárásnak más üdvös hatása is volt, mert ezzel akkor Váradon tartózkodó összes kétes existenciájú egyéneket lelécezték és pedig úgy, hogy egyik-másik bekísért utcái nő, mint az már szokott lenni, egész indignációval hivatkozott vagy volt gazdájára, vagy szomszédjára, hogy szintén foglalkozás nélkül van. Évi lakást és eseléséget tart, gyermekeit iskoláztatja, gondolozza, pedig éjjel lopni vagy kártyázni jár.

Az akkori rendszer szerint vezetett ugynevezett rendőri rapportkönyvek, melybe a bekísértettek neveit írtatják be, sok oly férfi nevét tartalmazzák, kik azelőtt részint mint kereskedő, részint mint alkusz és más állás alatt szereplő adófizető és választási joggal felruházott polgárok voltak ismeretese és csakis ennek a radikális rendszernek köszönhető, hogy az ilyen kétes existenciájú családok tuczatszámra költöztek el onnan.

El példából tanulhatnának Debreczenben is. Adnának a rendőrségnek több jogot és ami a legfőbb: pénzt a nyomozáshoz, mert e nélkül eredményhez jutni teljesen lehetetlen.

A közönségnek pedig nincs oka tulságos félelemre. Hiszen ilyen esetek, különösen télviz idején gyakran előfordulnak, de hamarosan vége is szakad, mert a sujtó hatalom ha nem rögtön is, elébb-utóbb eléri őket.

HIREK.

Jön az angyal . . .

Ugy áll a világ, hogy most már csak álmodni szabad az embernek. Eljutunk immár a december közepéig s érezzük, hogy még most is csak az ős elejét éljük. Az ős elejét, mikor oda mondhatjuk a rimekben csatánót sorokat:

.....ujra megérkeztek,
Régi ismerősök, hűvös őszi estek.

Hát a kis Jézus hónapja megfosztódik immár minden varázsától? Nincs még itt az az idő, pedig már itt kellene lennie, mikor künn vihar zug, havat szítál a szél! Először csak lassu pihékben hull, aztán mind sűrűbb, mind nagyobb szemekben, míg utóvégre befed szüzi fehérségével mindent.

Ez most nincs. Még csak jégvirágok sem tarkilják az ablakokat. Furcsa világ, bizony!

A gyerekeket meg is szomorítottam. Megmondtam nekik, hogy hiába minden reménykedések, minden vagyakozások, az idén nem lesz Karácsony. Mert lám csak nézettel ki az ablakon.

Vékony lebernyegben járnak a férfiak, majdnem tavaszi katrinözában az asszonyok. Hé téi csak nem lehet, mikor ilyesmi történik! Aztán süt a nap. Csalóka sugarával majdnem, hogy új életre hívja a már aludni kész fákat, bokrokat.

Hát tél ez?

Még zuzmara sincs a fákon. Aztán a kovács mesteremberek a szánkókat sem vasalják. Mi történik velünk?

Magam is sokat gondolkoztam ezen, míg végül kirukkoltam a színnel:

— Hiába minden!

Nincs tél; nem lesz karácsony; nem lesz krisztkindli.

Hanem a gyermekek tul jártak az eszemen. Tegnap reggeltől azt mondja az egyik:

— Te csak tréfálsz, apus! Lesz tél; lesz karácsony; lesz krisztkindli is.

Összehuztam a szemöldökömet s kolletlenül ejtettem a kérdést:

— Lesz-e? Ugyan már hogy lenne?

A gyerek felhuzta a vállait s szinte fölénynyel mondta:

— No, látom, mi már többet tudunk, mint az apus.

Hm, hm! töprengtettem, mi lesz itt?!

A gyerek aztán kivágta a rezet.

— Hiába beszélsz nekünk, apus. Nem kötőd be a szemünket. Voltunk a Széchenyitérén s láttuk, a mit láttunk.

Baraczkot nyomtam a fejére; — föl se vette.

— Ugyan mit láttatok?

— Karácsonyfát láttunk, apus; hajh, de mennyit. Van köztük, hosszú, meg rövid, — de a levele mindnek olyan szép zöld. Most aztán már akárhogyan tagadod is, de lesz karácsony; mert ha nem lenne karácsony, akkor mért hozták volna a Széchenyi térre azt a sok karácsonyfát az angyalok?!

Igy történt! A gyerek-ész okos-ész. El nem vitatható tőle a karácsonyi mondás igazságát, hogy:

Csingi lingi, — jön az angyal!

Jöjjön is; — várjuk!

— **Bizottsági tagok választása.** Debreczen sz. kir. város közigazgatási bizottságának tagjai felerészben, számszerint 5-en ez év végével a törvény rendelkezéséhez képest — kilépnek. Az ekképen megürült bizottsági tagsági helyek a folyó hó 20-diki rendkívüli közgyűlésen választás útján betöltetnek. Ugyanekkor fog néhai Jámber Ferencz volt közigazgatási bizottsági tag helye is betöltetni, úgy, hogy ez alkalommal a közgyűlés a közigazgatási bizottságba 6 tagot választ és pedig 5 tagot 2 évre, 1 tagot pedig 1 évre.

— **Értesítés.** A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter urnak 119.418/IV. —a) szám alatti rendelete folytán értesítették a közönséget, hogy a folyó évi dohánytermés bevéltására Debreczen sz. kir. városra a dohánybevéltás 1900. évi december hó 17-től 1901 február 28-ig eszközöltetik. Debreczen, 1900 december 11. A városi tanács.

— **Vörösmarty-ünnepély.** A debreczeni ev. ref. főgimnáziumi önképzőkör 1900. évi december hó 16-án, d. e. 10 órakor a kollégium disztermében Vörösmarty Mihály születésének 100 ik évfordulója alkalmából ünnepet rendez, a következő műsorral:

1. Főthi dal. Vörösmartytól. Előadja: a főgimnáziumi énekkar. 2. Megnyitó beszéd. Tartja: Dr. Gulyás István felügyelő tanár. 3. Alkalmi költemény. Irta: Madai Gyula VII. o. t. Előadja: Kiss Pál VI. o. t. 4. Mendelssohn: Opus VII. 4. Előadja: a főgimnáziumi zenekar. 5. Emlékbeszéd. Irta és felolvassa: Nagy Sándor VIII. o. t., önképzőköri elnök. 6. Az uri hölgyhöz. Vörösmartytól. Előadja: Kovács József VIII. o. t. 7. Vörösmarty-dalok. Mácsay Sándor főiskolai tanár átiratában előadja: a főgimnáziumi zenekar. 8. Petike. Vörösmartytól. Előadja: Baróthi István, VII. o. t. 9. A vén cigány. Vörösmartytól. Előadja: Halász Imre VIII. o. t. 10. Szózat. Vörösmartytól. Előadja az önképzőkör énekkar.

Egy személyre szóló ülőhely ára 1 korona. Felülfizetéseket köszönettel fogad és hirlapilag nyugtáz a rendezőség. A jövedelmet a kör részben a Budapesti felállítandó Vörösmarty-szobor, részben a főgimnáziumi zenekör alapjának javára fordítja.

— **Beteg lelkész.** Könyves Tóth Kálmán ref. lelkésznek lobos rekedtsége miatt egy időre a szónoklattól orvosi rendelet folytán tartózkodnia kell. Helyettesíteni fogják nt. Erőss Lajos, dr. Ferenczy Gyula, Sáfrány Lajos lelkész tanárok s kiváló egyházi szónokok. Reméljük, hogy pár hét múlva újból megkezdheti a templomi szolgálatot.

— **Dohánymanipulánsok.** Tegnap este Magyar Imre esendőrőrsparancsnok a Salétrom-laktanya közelében három embert vett észre, kik nehéz terhet cipeltek a hátukon. Magyarinak feltűnt a három ember késői utazása s esendesen utánok menve, hirtelenében rájuk kiáltott. Erre keftő eldobta a hátán emelt terhet és elszaladt, a harmadikat azonban Mozga András meszenatezai lakos személyében sikerült elfogni. A három emberről közel egy métermázsza csempészett dohányt találtak. Mozgát felkísérték a rendőrségre, hol megnevezte elfutott két társát is Sipos Bálint és Dede Ferenc helybeli lakosok személyében. Az eljárást megindították ellenük.

— **A bot.** Elekes Sándor október hó 7-én a „Vörös ökörhöz” címzett vendéglő táján összeveszett Demeter Mihály debreczeni lakossal s a kezében levő bottal úgy fejbeverte és karján is úgy megütötte, hogy ez a szenvedett sérülések miatt harmincz napig nyomta az ágyat. E tettéért tegnap vont a felelősségre a törvényszék Elekest és súlyos testi sértés miatt kilencz hónapi börtönrre ítélte. Az elítelt felebbezett.

— **Szaboleska Mihály egészséges.** Bejárta a napokban az összes lapokat a hír, hogy Szaboleska Mihály, a temesvári kitűnő poéta pap súlyos betegen fekszik. Örömmel adjuk most hírül, hogy a kiváló költő állapota épen nem súlyos s betegsége is csak muló baj volt.

— **Tovaj fiu.** Még csak tizenégy éves Simon Imre és már is igen sok esnyit követett el. Valóságos Rontó Pál ő durvább kiadásban véve. A gonosz fiu megrögzött tolvaj, aki szereti a másét. Szeptember hónapban Eberhand András m.-pécsi lakos ládáját törte fel és abból sok mindenfélét ellopott, H.-Bagoson meg több embert lopott meg oly módon, hogy a lakás ablakát betörve, bemászott a házba és különböző ingóságokat tolvajlott el.

Nyolcz rendbeli lopás miatt állt tegnap a törvényszék előtti ez a rosszkerkölcsű fiu. A törvényszék elítélte hathónapi fogházra, melyet javítóintézetben kell eltölteni. A fiu belenyugodott az ítéletbe. Hisszük, hogy a javítóintézetből teljesen megjavulva tér vissza.

— **Az asszony miatt.** Bogdán János, ki az egyeki tanyán lakott, melbe lőtte magát és súlyosan sérülve vitték be a kórházba. Öngyilkosságát a vele vadházaságban élő Kovács Sára miatt követte el, kit elhajtott magától, de az folytonosan zaklatta, vádolta. Az ember, hogy szabaduljon tőle, el akarta magát emészteni, de sérülése nem halálos.

— **Csaló ügyökök.** Kunszentmártonban Kiss András és dr. Bozóky Árpád házhoz két ügynök vetődött be Löwy Angelo és Korányi Viktor gépügyökök személyében és olesó gépeket ajánlottak megvételre. Kiss és dr. Bozóky eleinte semmi rábeszélésre sem voltak hajlandók gépet vásárolni, de végtére is engedni voltak kénytelenek az ügynöki rábeszélésnek. Aláírtak egy kitöltetlen váltót, melylyel a két ügynök tovább állott. Később megtudták, hogy az ügyökök a váltót tizenkétezer koronára állították ki. Jelentést tettek a csalók ellen a hatóságnál, mely a kellő intézkedést megtette a csalók ellen.

— **Teatermelő kísérletek hazánkban.** Gróf Zichy Jenő vetette föl, hogy a kínai tea termelésével kísérleteket kellene végeztetni. Noha kevés a valószínűség, hogy a szabadban e meleg éghajlatu növény termelhető, Darányi földmívelésügyi miniszter

Sanghaiból ezer csemetét és magot rendelt, melyet több vidéken kísérletképen elültettek. De a kínai csomagolás megbízhatatlan s a szállítmány már Fiuméba oly állapotban érkezett, hogy inkább tüzre, mint termelési kísérletekre lett volna alkalmas. Most a miniszter elrendelte, hogy Tifliszből rendeltessék teafa-csemete, mely a legjobb állapotban megérkezett és az összes állami kertgazdaságok fogják kísérletképpen átültetni.

— **Vérengző örült.** Véres esetről értesít bennünket kunmadarasi levelezőnk. A napokban F ó r i s Imre odaváló lakos haza felé igyekezett, mikor hirtelen egy ember ugrott elébe a nyílt színen s hirtelenében kést rántott elő és azzal életveszélyesen megsebesítette Fórist, ki eszméletét veszítve roskadt össze. A vérengző ember akkor elfutott és Borus Sámuel házához futott be, hol folytatni akarta véres munkáját, de ott ártalmatlanná tették és átadták a csendőrségnek. A vallatás alatt kiderült, hogy az illető Dus János, a ki közveszélyes örült. További intézkedésig a karczagi járásbírósnak adták át.

— **Emberölés.** Tisza-Roff községben nagy izgatottságot keltett egy véres eset. Radócz Mihály, odaváló lakos összeveszett Gazsó Sándor nevű lakostársával, melynek verekedés lett a vége. A felbőszült Radócz egy füttykést kapott fel s azzal úgy fejbevágtá Gazsót, hogy az rögtön szörnyet halt. A gyilkost elfogták.

TÁVIRATOK.

— „Debreczeni Ellenőr“ eredeti táviratai. —

Krüger európai utja.

Hága, decz. 13. A délafrikai köztársaság követsége fölhatalmazta a Reuter-ügynökséget annak a kijelentésére, hogy némely lapoknak az a híresztelése, mintha Miklós czár táviratilag értesítette volna Krüger elnököt, hogy nem fogja fogadni, teljesen alaptalan.

Hága, decz. 13. Krüger legközelebb egy bárlemi villába költözik, a melyet egy amszterdami kereskedő bocsátott rendelkezésére. A kormány nem akarja, hogy a főváros izgatás színhelye legyen. Vilma királynőnek tartózkodó viselkedése nagy feltűnést kelt.

A portugál-hollandi konfliktus.

Bécs, december 13. Van Veede lisszaboni holland követ ideérkezett, megérkezése után csakhamar fogadta őt Beaufort külügyminiszter.

Rotterdam, december 13. Mint a Nieuve-Rotterdamse Courant jelenti, a német kormány a németalföldi kormány kérésére a laurencio-marquesi német konzult megbizta a németalföldi érdekek védelmével.

Ujabb angol hadi költségek.

London, decz. 13. Az alsóház hosszabb vita után 284 szavazattal 8 ellenében megszavazta a hadügyi póthitelt. Hicks-Beach pénzügyminiszter arra kérte a házat, fogadjon el egy határozati javaslatot, a mely őt fölhatalmazza, hogy vagy a hadikölesönre szóló állami kötelezvények, vagy kincsári váltók kiadásával 11 millió font sterlinget vehessen föl a 16 milliónyi póthitel fődőzése végett. A miniszter hozzátette, hogy van már fölhatalmazása 8 millió fontnyi kölesön kibocsátására, de még nem élt ezzel a fölhatalmazással. Reméli, hogy február hava előtt nem lesz szüksége új kölesönfölhatalmazásra. A határozati javaslatot elfogadták.

A szobranje feloszlata.

Szófia, december 13. Ma délelőtt az összes miniszterek megjelentek a fejedelmi palotában, ahol a fejedelem elnöklésével minisztertanácsot tartottak. Délután a miniszterelnök a szobranjében fejedelmi rendeletet olvasott föl, mely a szobranjét feloszlata. Nevezetesebb incidens nem fordult elő. Az új választások január 28-án lesznek (6-naptárszerint).

A délafrikai háború.

Fokváros, december 13. Roberts lord Angliába utazott.

Fokváros, december 13. Egy lovasított gyalogságból álló tábori őrséget e hó 8-án Barberton mellett ködös időben megtámadtak. Három ember elesett és öt megsebesült. Tizenhárom ember eltűnt.

London, december 13. Az angol hadügyi hivatal most tette közzé legújabb jelentését a délafrikai csapatok állományáról. A kimutatás szerint december elsejéig 267.311 embert küldöttek Délafrikába. A veszteség december elsejéig a következő: halott 3018, megsebesült 13.886, sebében vagy betegségben meghalt 7786, a délafrikai kórházakban betegen fekszik 11.927; Angliába betegen vagy sebesülten visszatért 35.548 katona. Az összes veszteség tehát 72.165.

London, december 13. Kitchener lord jelenti Pretóriából mai kelettel: Knox tábornok folyton szorongatja Dewett tábornokot. Az ellenség Redesburg felé tart, a hol egy angol hadoszlop áll készen, hogy Knox segítségére legyen.

Kiderült titok.

— A bűn a föld alól is kitör. —

— decz. 13.

Nagykárolyból közlik velünk, hogy titokteljes gyilkosságnak jött nyomára a csendőrség, mely a véres titok bűnösét már át is adta az igazságszolgáltatásnak.

Valósággal a föld alól kellett ásni az igazságot, sirjából kellett kivenni a gyilkos áldozatát, hogy meg lehessen állapítani a borzalmas büntényt.

A szomszédos Keme községben történt ugyanis, hogy ott Tóth János jómódu, tekintélyes parasztgazdát az istállóban felakasztva találták.

Nem tudták mire vélni, hogy mi okból vetett véget életének, de azért mégis azt hitték, hogy öngyilkosságot követett el.

Eltemették hát annak rendje és módja szerint. A falu népe nagy részvétellel kísérte ki koporsóját utolsó útjára.

A napokban azonban névtelen feljelentés érkezett a nagykárolyi csendőrséghez, s mely azt mondta, hogy Tóth János nem lett öngyilkos, hanem gyilkosság áldozata.

A nyomozást rögtön megindították. Kiásták sirjából az eltemetett embert és rájöttek, hogy a névtelen följelentésnek igaza van.

Az alapos vizsgálatnál ugyanis kitudott, hogy Tóth János fején nagyobb sérülés van, a mit a haj alatt nem vettek észre.

A gyilkos minden valószínűség szerint előbb főbeütötte áldozatát s azután akasztotta fel, hogy azt a hiedelmet keltse, hogy Tóth János maga vetett véget életének.

Akkor jutott hozzátartozói eszébe, hogy a felakasztott ember mellett egy vastag botot találtak a földön fekvő.

Ez a bot volt a gyilkos árulója.

Mert a bot gazdáját nyomozni kezdték és meg is találták Libó Dániel földmives személyében.

Egyéb súlyos gyanuok is merültek fel Libó ellen, a mire őt a csendőrség el is fogta és át is adta a nagykárolyi ügyészségnek.

A kínai háború.

— Expressz-tudósítás. —

Budapest, decz. 13.

London, december 13. A kínai császár egy közeli rokona a bűnös hercegekről úgy nyilatkozott, hogy Kangyi, a korábbi főminiszter volt a főbűnös s bár már meghalt, kínai szokás szerint halála után meg kellene fosztani minden rangjától és kitüntetésétől, mert különben úgy tűnnék fel, hogy eljárását a kínai udvar helyesli. Taan, Lieu és Lam hercegek, az ötödik herceg fiai, rövidlátók és műveletlenek, de képzelődők és arrogánsak. Tuan herceg, a trónörökös atyja ragadta magához a kormányhatalmat és egyedül ő idézte elő az idegen hatalmakkal a konfliktust. Juhszien, Szan-szi kormányzója közönséges gyilkos, a ki megérdemli a halált, Tungfusziangh büntetése nem elegendő s ez az egész, a mit a jelenlegi körülmények között követelni lehet.

New-York, decz. 13. Pekingből jelentik 10-iki kelettel: A követek mai értekezletén, a mely azzal a kérdéssel foglalkozott, hogy Li Hung Csangnak és Csing hercegnek van-e fölhatalmazása az udvartól a béketárgyalásokra, egyes követek kijelentették, hogy fölhatalmazást kaptak, hogy velök, mint Kina képviselőivel tárgyaljanak. Mások, köztük a német követ, kijelentették, hogy még nem kaptak erre nézve utasításokat. Mindazáltal valamennyien elhatározták, hogy ha nem kapnak ellenkező utasítást, megkezdik a tárgyalásokat Li-Hung-Csanggal és Csing herceggel, mihielyt az angol követ megkapja azt az utasítást, hogy a követek közös eljárásához csatlakozzék.

Peking, decz. 13. A diplomáciai testület ma értekezletet tartott, hogy a kínai békealkudozók meghatalmazásait megvizsgálja. Minden jel arra vall, hogy nemsokára végleges lépések fognak történni az előzetes megegyezés tárgyában. Ezt a nézetét nagy megnyugvással fogadja mindenki, a ki tisztában van a hosszabb késedelem veszedelmével.

Washington, decz. 13. Poot hadügyi miniszter jelentést kapott Caffee tábornoktól arról az incidensről, amely a tábornoknak Waldersee grófhoz intézett panaszából keletkezett. A jelentésből kitudnik, hogy Caffee főtiszt az idegen csapatok fosztogatásai ellen és meglehetősen erős hangot használt, a mi gróf Waldersee érzékenységét nagyon sértette. A tábornok megjegyezte a levélben, hogy nem is olyan emberek fosztogatnak, a kik megnyitották az utat Pekingbe, hanem később jött emberek, a kik nem vettek részt a kemény harcokban. Itt elismerik ugyan, hogy Caffee tábornoknak alapos oka volt a levél megírására, de azért mégis sajnálják, hogy a levél ilyen hangon íródott.

A kegyetlenségek mesterei.

A régi kínai császárok története tele van a legszörnyűbb kegyetlenségekkel. Lehet-e hát esodálkozni, hogy a hosszú századok során ennyi kegyetlenség láttára a kínai nép a legkegyetlenebb népe lett a földgömbnek? Hogy a sok vérengző császár közül néhányat említsünk: Kie császár korlátlan szenvedélyű és példátlanul erköletelen férfi volt. Kedvesével, Meihi-vel, ki ép oly gonosz, mint szép leány volt, hallatlan dobzódásokat vitt véghez a palotában. Egy nagy medenczét színültig megtöltetett pálinkával és abba fojtatta meghívott vendégeit, kikkel előzőleg együtt mulatott. A szép Meihi kegyetlen gyönyörrel nézte végig a szerencsétlenek haláltusáját.

Tseu császár, a ki nemsokára Kie után következett, igen erős férfi volt, ki egy ragadozó állatot sajátkezüleg tudott ártalmatlanná tenni és megfojtani. Neki is, mint Kie-nak kegyetlen felesége volt.

E borzasztó nő magas ércoszlopokat állíttatott fel, melyeket beülről fűttetett, kívülől zsírral kenetett be. A midőn az oszlopok áttűzesedtek, áldozatait elevenen sütötte meg rajtuk.

CSARNOK.

Mese a csorbai tórol.

Irta: Galánffy Lajos.

(Vége.)

Egy ily alkalommal nem birt kíváncsiságának ellentállani. A fővénygátról alászállott s a nagy tó felé tartott. Meghökent attól, a mit látott. Hogy észre ne vegyék az örök, egy százados fenyő háta mögé húzódott.

A tarka-barka virágokkal behintett pázsitra aranyhaju leánykák ugráltak ki a sáslevelű csolnakokból, aztán elkezdtek futkározni, virágokat szedni, felkoszorúzták fűtős fejcskéiket szebbnél-szebb erdei virágokkal, táncoltak, mulattak gyermekes pajkossággal.

Most már tudta a királyfi, kik énekelnek olyan szépen, andalítóan. E naptól fogva abban a bizonyos órában, mindig ott volt a szálás tölgy háta megett s boldog merengésben nézte a leánykák kedves mulatóságát, hallgatta azt a bűvös-bájós Loreley éneket, mely szíve mélyéig hatott.

Egy izben a zöld pázsiton egy kis morga futott keresztül. A magasból éles fütty hallatszott, a mely fütty után egy nagy hegyi sas csapott le a kis állatra.

A leánykák megriadva futottak össze, aztán le a dombpázsitról a tó partjára, hol a kis törpék vártak rájuk, a hol beugráltak a sáslevelű csolnakokba s hátra sem nézve többé, hazafelé eveztek.

A leánykák egyike a sebes futásban elesett, homlokát egy kiálló fatörzsben megütve, elalélt s a zöld pázsiton maradt.

Távollétét a megijedt leánykák csak az esti órákban vették észre.

Nosza! lett erre lőtás-futás a vizipalotákban. A királyné felfegyvereztette csillámpalás dárdákkal, éles sáslevelű szablyákkal minden törpéjét s utnak indította őket, az eltévedt leánykát felkeresni.

Epen akkor érkeztek a fővénygáthoz, midőn a király az elalélt leánykát karjaiba emelve, édes terhével a gáton átlépett.

Késő volt, a királyfi belépett sáslevelű font kerítéses birodalmába, melyeknek kapui utána hirtelen bezáródtak.

A kis törpék először kérésre fogták a dolgot, később szitkozódással folytatták, majd döngetni kezdték a kapukat.

Hiába volt minden, kiáltó szavukat vizszhangozták a közel álló bérczek, de kihez az szólott, a királyfi már nem hallotta azokat. Vizipalotájába érve, ápolni kezdte a leánykát, kinek homloksebet friss vízbe mártott hófehér patyolattal borogatta, melynek szép tejútján végig szivárgot a piros vér. Mikor a leányka feleszmélt, kérdő tekintetet vetett az ifjura, az pedig vigasztalni kezdte betegét, ne féljen, jó helyen van, nem leszen bántódása.

A leányka az édes szavakra álomba merült és nem is ébredt fel többé, mert a nagy tó királynéja, mivel törpéi az elrabolt leányka nélkül tértek meg, visszaküldte törpéit a kisebbik tóhoz, megparancsolván nekik, hogy a kisebbik tónak sáslevelekből készült kerítéseit, kapuit a tó szélén álló összes vizinövényeket tépjék fel, tördeljék le a közel álló fenyvesek galyait, kaparják össze a bozótokat, aztán mindezeket dobálják a tóra, temessék el benne a tóban lakókat elevenen.

Mikor a törpék ezzel készen voltak, hazamentek, bejelentették a királynénak, hogy parancsa teljesítve van.

A királyné ezzel nem elégedett meg, törpéivel átfuratta száz meg száz helyen a két tó közötti elválasztó fővényfalat s a kisebbik tó vize lassanként apadni kezdett.

Mire az eget befutotta a hajnal pirja, a kisebbik tóban már nem volt víz, medre egy nagy zöld sirhalomhoz hasonlított.

A zöld sirhalomban örök álomra szenderültek a királyfi, a leányka és a két törpe.

A nagy temetés után a föld lakói,

emberek jöttek a vidékre, a kik elfoglalták a hegyeket, a völgyületeket, azokra építkezni kezdtek.

Erre a nagy tó lakói is elhagyták szép helyöket s eltűntek. Hová, merre mentek, nem mondja a mese, de azóta soha sincsen viz a kisebbik tó medrében. Nagy esőzések, viharok alkalmával megtelik egy időre gyespedett úrjében a víz, de csakhamar átszivárog az a fővényes gáton a nagytóba, inogványos felületén, a növényrétegen a járatos hegyvidéki ember is félve jár.

*

A csorbai tavat a magas Tátra gyönyegének nevezi a turista. Méltán! tündérek laktak, tündérhely az mostan is és az marad mindenha, mert gondos emberi kezek ápolása alatt áll. Vidéke egy kis paradicsom, a ki nem hiszi, keresse fel.

INGATLANOK FORGALMA.

Halász Lajosné Bányai Juliánna veszi a debreczeni elep pusztai 96. sz. jtkvben 131. hrsza. foglalt 28 hold 200 négyszögöl tanyaföldet felerészszel Bányai Istvántól 5000 koronaért.

Nyilas János és neje Faragó Juliánna veszik a debreczeni 5528. sz. jtkvben foglalt 1 hold 545 $\frac{1}{2}$ négyszögöl ujosztású földet Veszprémi Károlytól 400 koronaért.

Kovács Imre és neje Nagy Juliánna veszik a debreczeni 1879. sz. jtkvben 4319. hrsza. foglalt 260. négyszögöl libakerti földet Vass István és neje Németi Zsuzsánától 960 koronaért.

Szövetes István és neje veszik a debreczeni 3098. sz. jtkvben 7143. hrsza. foglalt 1 hold 1400 négyszögöl ondódi földet Deák István és nejétől 1300 koronaért.

Dezső László és neje Kiss Róza veszik a debreczeni 1502. sz. jtkvben foglalt Péterfia-utoza 69. sorsz. házat özv. Tóth Jánosné és társaitól 20400 koronaért.

Kiss László veszi a debreczeni 8263. sz. jtkvben 5829. hrsza. foglalt 13 hold 50 négyszögöl ondódi földből a Kiss Rozália Dezső Lászlónét illető felerészszel 7000 koronaért.

Antal Mihály veszi a debreczeni 7680. sz. jtkvben 11244. és 11241. hrsza. foglalt ondódi földnek felerészszel nejétől Balog Rózától ajándékozás címén.

Balogh Mihály veszi a debreczeni 3474. sz. jtkvben foglalt 18 hold majorsági földet Popovics Gyuláné Kutasi Ilmától 17600 koronaért.

Fabián Gábor és neje Szegedi Zsófia veszik a nagycseri 42. sz. jtkvben 68—69. hrsza. alatt foglalt 9 hold 424 négyszögöl kaszálót Sallai János és Németi Zsófiától 2038 korona 30 fillérért.

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 77. Bérlet 63-ik szám „C”.

Holnap, pénteken, december 14-én, ujdonságul először:

Az aranyasszony.

Vigjáték.

SZEMÉLYEK:

Éva	Fái Flóra	Péter	Odry A.
Garleyári	Tanay Fr.	Balázs	Ifj. Szatmár
Znojemszky	Sziklay M.	Agnes	T. Halmi M.
Borbála	Kiss Irén	Gyuszi	Szabó Irma

Holnapután, szombaton, decz. 15-én, másodsor:

Az aranyasszony.

Vigjáték 3 felvonásban.

Színházi műsor.

Vasárnap, decz. 16-án, két előadás; délután 3 órakor, félhelyárakkal: A biblia s s z o n y. Operette 4 felvonásban. — Este 7 $\frac{1}{2}$ órakor bérletszűnetben Pávay Ilonka vendégfelléptével: A cigány. Népszínmű 3 felvonásban.

Laptulajdonos: a Csokonai-nyomda.

KÜLÖNFÉLÉK.

* Egy király vendégének kiutasítása. Müller Miksa, a most elhalt híres tudós, egyszer egy epizódot beszélt el, mely vele ötven évvel ezelőtt, berlini tartózkodása alatt történt. Egy fiatal rendőrtisztviselő lépett hozzá s ezt kérdezte: „Mi hozta önt Berlinbe?” — „Sanskrit-kéziratokat hasonlít össze.” — „A rendőrség azon a nézetben van, hogy tizenégy nap erre teljesen elegendő, 24 óra alatt Berlint el kell hagynia.” A tudós fölmutatta utlevelét s kijelentette, hogy még hosszabb ideig kell itt dolgoznia. Minden hiába volt. Végre Müller így szólt: „Kérem, közölje a rendőrhatalommal, hogy természetesen engedelmeskedni fogok s Berlint azonnal elhagyom; de kérem, hogy ez esetben a hatóság értesítse ő felségét, a királyt, hogy nincs módomban ma este vele Potsdamban ebédelni.” Egy órával később egy idősebb rendőrtisztviselő jelent meg, a ki a tévedésért bocsánatot kért.

* Tudósok között. A.: Téged mint archeológust bizonyára érdekel, hogy az utolsó egyiptomi ásatásoknál sok drótot találtak, melyeknek hivatásáról mindaddig senkinek sem volt tudomása, míg egy régészeti kutató arra a gondolatra nem jött, hogy talán az egyiptomiak ismerték a táviratozást.

B.: Oh, ez semmit sem jelent. A régi assyriai ásatásoknál, melyek még régiebbek, mint az egyiptomiak, egyáltalán nem találtak drótot és ebből bizonyosnak látszik, hogy az öreg assyriaiak már a drót nélküli táviratozást is ösmerték.

* Revízió. Két évvel ezelőtt Batignollesban egy vasuti alkalmazott felesége ellen gyilkossági merényletet követtek el. A tetteseket, Cardont és Duquesnet elfogták és 1899. évi július 11-én a párisi esküdtek elítélték őket. Mindent bevallottak. Velük együtt ítélték el egy Rabier nevű vádlottat, aki hasztalan esküdözött, hogy ártatlan. Cardon reávallott és ennek alapján hét évi kényszermunkára ítélték. Utóbb Cardon beismerte, hogy hamisan vádolta Rabier és halálos ágyán is azt erősítette, hogy Rabier ártatlan. Rabier erre kegyelmet kapott és ügyében elrendelték a perújítást. A törvényszék erre tárgyalta az ügyet és két hét múlva fog ítélni.

Kiadó lakás.

József kir. herczeg-utcza
8. számú ház földszintjén

**5 szoba az utczára
azonnal kiadó.**

Értekezhetni ott helyben: a ház mesternél és **Sesztina Lajos** piacz-utczai, vagy **Kardos László** Kossuth-utczai üzletében.

Leszállított árak!

Leltározás alkalmából december hó folyamán a raktáron lévő

Női ruhaszöveteket

színes selymeket, mosó velezeket, atlas-satin és batisztokat, haraszt-kendőket,

valamint

szőnyeget, függönyöket

tetemesen leszállított áron árusítjuk el.

Szabó Lajos Fiai

Debreczen, Rózsater.

Több ezer darab
maradék női ruhaszövetekből
feltűnő olcsó áron.

7 méter egy ruhának való női
divatszövet 1 frt 75 kr.

Karácsonyi ajándékul

különösen alkalmas, gyönyörű kivitelű
fénykép nagyításaimra
(kis kép után is)

és festett arczképeimre

felhívom figyelmét és kérem rendeléseit a késedelem elkerülése végett még idejében megtenni szíveskedjen.

Németi J.

fényképész.

müterme Piacz-utcza 42. sz.

Chief-Office 48, Brixton-Road, London, SW.

Thierry A. gyógyszerész

vérvéző és tápláló valódi

Hämatin-pastillái

legnékülözhetlenebb szer a vérszegénység, sápkór és ebből keletkező betegségek megszüntetésére. Hagyjunk fel a gyomoridőgeket szerfelett ingerlő, kábító nehéz vasborokkal és használjuk szerfelett ingerlő, kábító nehéz millalódó pastillákat. Minden doboznak el kell látva lenni a készítő aláírásával. Egy dobozt postán bórmentve 4 koronaért küld az összeg előleges beküldése mellett

Apotheker A. Thierry's Balsam-Fabrik
in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.

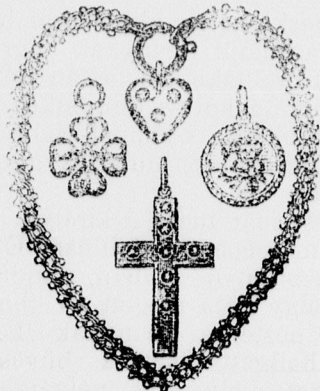

Karácsonyi ajándékok

● **legolcsóbban** ●

É K S Z E R E K

E
Z
Ü
S
T

Ó
R
Á
K

Lövkovits Arthurnál

Főpiacz, a főposta mellett.

Szendrő Sándor

zongora-készítő és hangoló.

Ajánlja legjobb gyártmányu

zongoráit és pianinóit.

Javításokat és hangolásokat előnyös
árak mellett eszközöl.

Lakás: Szt.-Anna-utcza 3.

Gyűjtsetek használt levélbélyegeket

minden országból valót és minden fajtát, még a legközönségebbeket is szegény gyermekeknek a papi pályára való kiképzésére, melyekért szép vallásos emlékek, főként rózsafüzörek a Krisztus urunk keresztire feszített alakjával, — nyakérmek Pádual Szent-Antal és a Jézuska képmásával Prágából adatnak.

Kérdezősködések és küldemények a

„Bethlehem“ irodához Bregenzbe (Tirol) intézendők.

A világ legügyesebb háziasszonyainak

meg kell egyezniük abban, hogy semmi jobb, gyakorlatiasabb és derekabb hozzáadást nem tud találni a karácsonyi ajándékokhoz, mint az elegáns karácsonyi dobozokban levő **Doering-szappant a bagolylyal**. E dobozok 3 drbot tartalmaznak „a világ legjobb szappanából”, rendkívül elegánsan vannak kiállítva és mindenütt áremelkedés nélkül kaphatók. Figyelmeztetjük mindazokat, kik jól és előnyösen akarnak vásárolni, e kedvező alkalomra.

Karácsonyi és ujévi ajándékok!

Színházi látcsövek

gyöngyház, elefántesont bőrfoglalatban.

Katonai, vadász és tábort látcsövek,
legfinomabb szintelenített üvegekkel.

== **Nagyítóüvegek és görcsövek.** ==

Diszes kiállításu

Aneroid

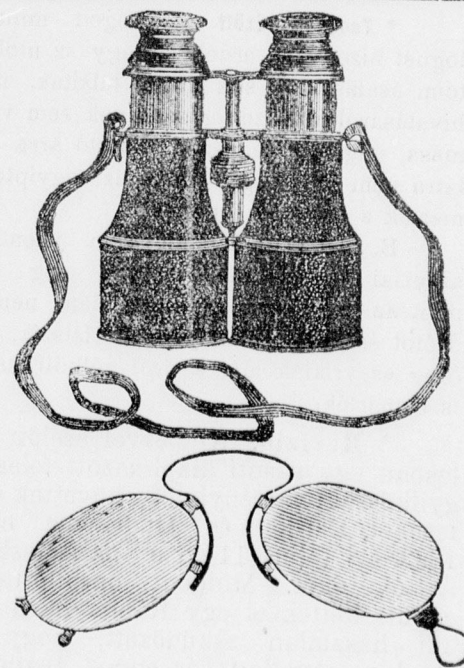
légsulymérők,

terem, ablak, fürdő,
és maximal

hőmérők.

Szemüvegek és orrcsüptetők legfinomabb üvegekkel,

ajánlja tisztelettel

Fischer Jakab

látyszerész, Debreczenben, Fötér.